

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms
mokesčių inspekcijoms

2025-01-13 Nr. (18.18-31-1 Mr) RM-1328

APIE GYVENTOJŲ PAREIGĄ PERSKAIČIUOTI 2024 M. METINĮ NEAPMOKESTINAMĄJĮ PAJAMŲ DYDĮ IR PAJAMŲ MOKESTĮ

VMI prie FM¹ primena, kad nuolatiniais Lietuvos gyventojams² pareiga deklaruoti 2024 m. metines pajamas ir sumokėti GPM³ atsiranda ne tik dėl gautų pajamų, nuo kurių pajamų mokestį turi sumokėti jie patys (t. y. nuo pajamų, pagal mokesčio sumokėjimo tvarką priskiriamų B klasės pajamoms), bet ir dėl šių GPM⁴ 27 straipsnyje nustatytų priežasčių:

- sumažėjusio metinio NPD⁵,
- pajamoms viršijus 114 162 eurų (60 VDU⁶) arba 228 324 eurų (120 VDU) sumą, nes nuo viršijančios pajamų dalies mokestis turi būti sumokamas, taikant progresinį GPM tarifą.

Apie metinio NPD perskaičiavimą.

1. Kokiais atvejais privaloma perskaičiuoti metinį NPD?

Gyventojai, kuriems darbo užmokesčio gavimo vietoje per kalendorinius metus pritaikytų NPD suma yra didesnė už GPM⁴ 20 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotą metinį NPD, privalo deklaruoti metines pajamas ir perskaičiuoti metinį NPD. Nuo skirtumo, apskaičiuoto iš per metus pritaikytos NPD sumos atėmus taikytiną metinį NPD, gyventojas turi sumokėti GPM.

2. Kodėl sumažėja metinis NPD?

Kalendoriniais metais įmonėje (įstaigoje) mėnesio NPD yra taikomas, atsižvelgiant tik į darbo užmokesčio (su priedais bei priemokomis) bei ligos išmokos už dvi pirmąsias ligos dienas sumą, o metinis NPD – atsižvelgiant į metinę visų⁷ apmokestinamųjų pajamų sumą.

Metinis NPD sumažėja dėl iš dviejų ar kelių darbdavių gauto darbo užmokesčio, dėl kintamo darbo užmokesčio, gautų vienkartinį priedų bei premijų, autorinių atlyginimų, tantjemų, pajamų iš įregistruotos individualios veiklos, dividendų, nuomos ir kitokių apmokestinamųjų pajamų gavimo. Metinio NPD sumažėjimą lemia ir gautos ligos išmokos, nes darbdavys mėnesio NPD pritaiko, atsižvelgęs į jo paties išmokamą mėnesio darbo užmokesčio ir ligos išmokos už pirmąsias dvi ligos dienas sumą, į kurią Sodros mokamos ligos išmokos neįskaičiuojamos.

Svarbu tai, kad už metinio NPD perskaičiavimą yra atsakingas pats gyventojas.

¹ Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

² Toliau – gyventojai.

³ Gyventojų pajamų mokestis.

⁴ Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas.

⁵ Neapmokestinamasis pajamų dydis.

⁶ Vidutinio šalies darbo užmokesčio dydžio suma, taikoma apdraustųjų asmenų 2024 m. valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti. 1 VDU 2024 m. – 1 902,70 Eur.

⁷ Išskyrus pajamas iš veiklos pagal verslo liudijimą, ne individualios veiklos atliekų pardavimo pajamas (apmokestinamas 5 proc.), išmokas, išmokėtas pasibaigus gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutarčiai arba ją nutraukus, lygias sumokėtoms įmokoms.

Informaciją apie asmens duomenų tvarkymą galima rasti adresu www.vmi.lt skiltyje [Asmens duomenų sauga](#).

VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPEKCIJA

Biudžetinė įstaiga,
Vasario 16-osios g. 14,
LT-01514 Vilnius

Tel. +370 5 266 8200
El. p. vmi@vmi.lt,
www.vmi.lt
E. pristatymo dėžutės
adresas 188659752

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre,
Kodas 188659752

3. Kaip apskaičiuojami 2024 m. taikomi metiniai NPD?

3.1. Gyventojams, kurių metinių apmokestinamųjų pajamų (toliau – GMP) bendra suma neviršija 11 088 eurų (t. y. dvylikos MMA⁸ dydžių sumos, galiojusios 2024 m. sausio 1 d.), metinis NPD yra 8 964 eurų.

3.2. Gyventojams, kurių GMP yra didesnė nei 11 088 eurai, bet neviršija 26 004 eurų, metinis NPD apskaičiuojamas pagal šią formulę:

Metinis NPD = 8 964 – 0,5 × (GMP – 11 088 eurų).

3.3. Gyventojams, kurių GMP yra didesnė nei 26 004 eurai, bet mažesnė nei 34 370,67⁹ euro, metinis NPD apskaičiuojamas pagal šią formulę:

Metinis NPD = 4 800 – 0,18 × (GMP – 7 704 eurų (642 × 12)).

3.4. Gyventojams, kuriems nustatytas 30 - 55 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 30-55 procentų darbingumo lygis ar vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis), ar gyventojams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas vidutinio ar lengvo neįgalumo lygis, taikytinas 1 057 eurų mėnesio NPD. Tokiems gyventojams, teisę į didesnę NPD turėjusiems visą 2024 m. mokestinį laikotarpį, taikytinas metinis NPD yra 12 684 eurai (1 057 Eur x 12 mėn.), neatsižvelgiant į GMP sumą.

3.5. Gyventojams, kuriems nustatytas 0-25 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 0-25 procentų darbingumo lygis ar didelių specialiųjų poreikių lygis), ar gyventojams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas sunkaus neįgalumo lygis, taikytinas 1 127 eurų mėnesio NPD. Tokiems gyventojams, teisę į didesnę NPD turėjusiems visą 2024 m. mokestinį laikotarpį, taikytinas metinis NPD yra 13 524 eurai (1 127 Eur x 12 mėn.), neatsižvelgiant į GMP sumą.

4. Kas gali susigražinti GPM?

Pasinaudoję metinio NPD lengvata, susigražinti GPM dalį gali gyventojai, dirbę ne visus 2024 metus, taip pat tie, kuriems NPD nebuvo taikytas, išmokant kiekvieno mėnesio darbo užmokestį, arba kurie darbdaviams nebuvo pateikę prašymo taikyti NPD. Susigražinti nuo darbo užmokesčio išskaičiuoto GPM dalį taip pat gali asmenys su negalia, kuriems 2024 m. nebuvo pritaikyti didesni (1 057 ar 1 127 eurų) mėnesio NPD.

5. Kaip perskaičiuojamas metinis NPD ir GPM?

Metinis NPD ir GPM perskaičiuojami nuolatinio Lietuvos gyventojo pateiktoje metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje¹⁰.

Patogiausia ir paprasčiausia užpildyti bei pateikti deklaraciją elektroniniu būdu per VMI Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą (<https://deklaravimas.vmi.lt/>), pasinaudojus vedliu. Metinių pajamų, taikytino metinio NPD, mokėtino ar grąžintino GPM sumos vedliu užpildomoje deklaracijoje yra apskaičiuojamos automatiškai.

Tik su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (arba jų ir neapmokestinamųjų pajamų) gavę gyventojai taikytino metinio NPD, mokėtino ar grąžintino GPM sumas gali apskaičiuoti savarankiškai, pasinaudoję VMI interneto svetainėje skelbiama metinio NPD skaičiuokle: <https://www.vmi.lt/evmi/metinio-neapmokestinamojo-pajamu-dydzio-skaicuokle>.

6. Apie prievolę perskaičiuoti GPM, taikant progresinius GPM tarifus.

2024 m. pajamoms viršijus tam tikrus dydžius, taikomas progresinis GPM tarifas. Tokiais atvejais perskaičiuoti GPM ir papildomai sumokėti deklaracijoje apskaičiuotą GPM sumą pareiga tenka pačiam gyventojui net ir tais atvejais, kai gautos pajamos pagal mokesčio sumokėjimo tvarką yra priskiriamos gyventojui A klasės pajamoms, nuo kurių GPM dalį jau yra išskaičiavęs mokestį išskaičiuojantis asmuo.

Taikant progresinius mokesčio tarifus, perskaičiuoti ir sumokėti GPM privaloma, kai:

6.1. 2024 m. gautų šių pajamų bendra suma yra didesnė nei 60 VDU suma – 114 162 eurų:

– su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (neįskaitant apskaičiuotų už 2018 m. ar ankstesnius metus);

⁸ Minimali mėnesinė alga; 2024 m. – 924 eurų.

⁹ Kai GMP 34 370,67 eurų ar daugiau, metinis NPD netaikomas.

¹⁰ Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2019 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. VA-93.

- tantjemų ar atlygio už veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete;
- iš darbdavio gautų autorinių atlyginimų;
- mažosios bendrijos vadovo (ne nario) pagal civilinę paslaugų sutartį už vadovavimą mažajai bendrijai.

Nuo 114 162 Eur viršijančios tokių pajamų sumos, taikant 32 proc. GPM tarifą, gyventojas privalo sumokėti pajamų mokesčio deklaracijoje apskaičiuotą GPM sumą.

1 pavyzdys.
 2024 m. gyventojas iš Lietuvos įmonių gavo:
 40 000 Eur darbo užmokestį;
100 000 Eur tantjemų.
 Iš viso: 140 000 Eur.
 Išmokas išmokėjusios įmonės išskaičiavo 28 000 Eur GPM (20 proc.).
 GPM apskaičiuojamas taip:
 Nuo 114 162 Eur sumos (60 VDU) – 22 832,40 Eur (20 proc.),
 nuo 25 838 Eur (140 000 – 114 162) sumos – 8 268,16 Eur (32 proc.). Nuo 25 838 Eur pajamų sumos buvo išskaičiuotas 5 167,60 Eur (20 proc.) GPM. Gyventojas turi deklaruoti metines pajamas ir sumokėti metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje apskaičiuotą 3 100,56 Eur (8 268,16 – 5 167,60) GPM sumą.

6.2. Gautų šių pajamų suma yra didesnė nei 120 VDU suma – 228 324 eurų:

- autorinių atlyginimų (gautų ne iš darbdavio);
- honorarų;
- turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn;
- turto nuomos;
- mažosios bendrijos vadovo (nario) pagal civilinę paslaugų sutartį už vadovavimą mažajai bendrijai;
- kitų pajamų ne iš darbo santykių (išskyrus paminėtas 6.1 p., taip pat pajamas iš paskirstytojo pelno, individualios veiklos pajamas, ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir ilgalaikio darbo išmokas).

2 pavyzdys.
 2024 m. gyventojas gavo:
 80 000 Eur – už išnuomotą turtą;
 77 000 Eur – už parduotą žemę, neišlaikytą nuosavybėje 10 metų (pajamos perskaičiuotos, atėmus įsigijimo išlaidas);
 55 000 Eur – autorinį atlyginimą ne iš darbdavio;
25 000 Eur – gyvybės draudimo išmoky, nepriskirtų neapmokestinamosioms pajamoms.
 Iš viso: 237 000 Eur.
 GPM apskaičiuojamas taip:
 Nuo 228 324 Eur (120 VDU) sumos – 34 248,60 Eur (15 proc.),
 nuo 8 676 Eur (237 000 – 228 324) sumos – 1 735,20 Eur (20 proc.).
 Gyventojas turi deklaruoti metines pajamas ir sumokėti metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje apskaičiuotą GPM.

Iki š. m. gegužės 2 d. gyventojai turi pateikti mokesčių administratoriui 2024 m. mokestinio laikotarpio pajamų mokesčio deklaracijas ir sumokėti jose apskaičiuotą GPM.

Asmenys, nuolatiniiais Lietuvos gyventojais tapę dėl per dvejus vienas paskui kitą einančius kalendorinius metus Lietuvoje išbūtų 280 dienų skaičiaus ir vienais iš jų – ne mažiau nei 90 dienų, tų kalendorinių metų, kuriais jie atvyko į Lietuvą, pajamų mokesčio deklaracijas privalo pateikti iki kitų po atvykimo metų gruodžio 31 dienos (2024 m. atvykusieji į Lietuvą – iki 2025 m. gruodžio 31 dienos).

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė